

2. Паперові обіцянки. Якою є кліматична політика України. 12.04.2021. URL: https://lb.ua/society/2021/04/12/482087_paperovi_obitsyanki_yakoyu_ie_klimatichna.html

3. Остап Семерак: Уряд України підтримав Стратегію низьковуглецевого розвитку України до 2050 року. 12.04.2021. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ostap-semerak-uryad-ukrayini-pidtrimav-strategiyu-nizkovugleceвого-rozvitku-ukrayini-do-2050-roku>

4. 10 Key Principles for a Carbon Border Adjustment Measure (CBAM) Carbon Market Watch Position paper. 12.04.2021. URL: <https://carbonmarketwatch.org/publications/10-key-principles-for-a-carbon-border-adjustment-measure-cbam/>

5. Що означатиме курс на декарбонізацію для інвестицій у відновлювальну енергетику. 12.04.2021. URL: <https://vkr.ua/publication/shcho-oznachatime-kurs-na-dekarbonizatsiyu-dlya-investitsiy-u-vidnovlyvalnu-energetiku>

6. Концепція «зеленого» енергетичного переходу України до 2050 року. 12.04.2021. URL: <https://mepr.gov.ua/news/34424.html>

7. Шевченко О. Зеленький увів в дію рішення РНБО «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації». Сайт greenpost.ua. 12.04.2021. URL: <http://greenpost.ua/news/zelenskyj-uviv-v-diyu-rishennya-rnbo-pro-vyklyky-i-zagrozy-natsionalnij-bezpetsi-ukrayiny-v-i30263>

УДК 334.012.6:334.752:339.944(1-11)

Н.М. Федоренко (*ХДУХТ, Харків*)

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОГРЕСУ ПІДТРИМКИ МСП У КРАЇНАХ СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА

Однією з необхідних умов економічного зростання, інноваційного розвитку, створення робочих місць і соціальної інтеграції в ЄС є підтримка підприємницької діяльності, а саме, малого та середнього підприємництва (МСП). МСП є фундаментом європейської економіки й складають 99% всіх підприємств.

Для оцінки та моніторингу розробки та реалізації політики країн щодо малих і середніх підприємств і порівняння з передовим досвідом Європейського союзу (ЄС) та міжнародної передової практики розроблено індекс економічної політики в сфері МСП. Його побудовано на принципах Європейського акту про малий бізнес (АМБ), що визначає низку критеріїв, які є керівною основою для розробки і реалізації політики в сфері МСП, а також конкретних заходів щодо ліквідації бар'єрів на шляху розвитку МСП.

Індекс розроблено в 2006 році ОЕСР в партнерстві з Європейською комісією, Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) і Європейським фондом освіти (ЄФТ). З того часу він застосовується регулярно й охоплює майже 40 країн в 5 регіонах: країни Східного партнерства, Західні Балкани і Туреччину, Близький Схід і Північну Африку, Асоціацію держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), а також Латинської Америки та країни Карибського басейну.

Індекс економічної політики в сфері МСП використовується національними урядами країн-учасниць як інструмент управління змінами, визначення пріоритетів та отримання орієнтирів для розвитку і проведення політичних реформ. Кожен з компонентів індексу включає ключові питання, які слід враховувати урядам при розробці політики економічного розвитку в сфері МСП, а саме:

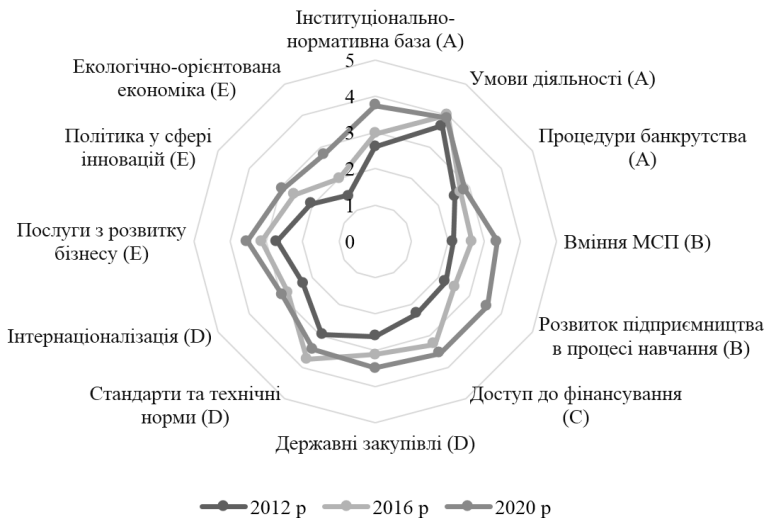
- Адаптивне державне управління.
- Підприємницький людський капітал.
- Доступ МСП до фінансування.
- Доступ до ринків.
- Підтримка інновацій та підприємництва.

В умовах, коли країни Східної Європи та Закавказзя прагнуть зробити свою економіку більш інклюзивною та стійкою до потрясінь, розвиток МСП займає центральне місце у співпраці Європейського Союзу та Східного партнерства (СП), яке включає: Азербайджан, Вірменію, Білорусь, Грузію, Молдову та Україну.

Однією з умов зростання та ефективного функціонування МСП є наявність адекватної нормативної політики та інституційних рамок – області, в якій всі шість країн СП продемонстрували стійку прихильність реформам і досягли значного успіху в розробці стратегій розвитку МСП, створенні сильних державних інститутів, які можуть сприяти досягненню відчутних результатів і реалізації політики на практиці.

Першу оцінку АМБ в країнах Східного партнерства було проведено у 2012 році. З того часу спостерігається значне покращення практично в усіх напрямках АМБ, особливо в складових компонентах «Адаптивне державне управління», «Підприємницький людський капітал» та «Інституційно-нормативна база економічної політики в сфері МСП» (рис. 1).

У країнах Східного партнерства поліпшення відбувалися з різною швидкістю та в різних областях. Найпомітніший прогрес спостерігався в компоненті В «Підприємницький людський капітал», що вказує на загальне визнання важливості інвестицій у вміння, знання і ноу-хау для сприяння сталому й інклюзивному економічному зростанню. Всі країни Східного партнерства визнали вирішальну роль

Рисунок 1 – Прогрес у напрямку підтримки МСП у країнах Східного партнерства в 2012, 2016 та 2020 рр.

адаптивного державного управління та ефективних інститутів в розвитку МСП, заохоченні інвестицій, скороченні корупції, тобто у створенні основи для ділового середовища, в якому можуть ефективно функціонувати підприємства всіх розмірів і форм власності. Проте у напрямку, пов'язаному з Компонентом D «Доступ до ринків», продемонстровано найслабший прогрес, що говорить про необхідність активізації зусиль на полегшенні виходу МСП на нові ринки.

За результатами оцінки 2020 р. Україна демонструє позицію провідного реформатора – збільшення загальних показників в порівнянні з 2016 роком у середньому на 34%. Україна добилася значних успіхів серед країн Східного партнерства за напрямками «Застосування принципів зеленої економіки в діяльності МСП» (+ 108%), «Розвиток підприємливості в процесі навчання і підтримка підприємницької діяльності жінок» (+ 77%), «Інтернаціоналізація МСП» (+ 62%) та «Послуги з розвитку бізнесу» (+ 58%).

Всі країни Східного партнерства визнали важливість поліпшення ділового середовища для МСП і прагнуть спростити законодавство в сфері підприємництва та надати МСП цільову підтримку, проте фундаментальними компонентами прозорості та справедливості економіки є захист конкуренції та комерційна сумлінність, що в кінцевому підсумку підвищує конкурентоспроможність і стимулює стійке економічне зростання.